

MEDLEMSRAPPORTERING FOR

Norsk dalitsolidaritetsnettverk / DSN Norge

For 2021

---

*”En av Etisk handel
Norges styrker er
flerpartssamarbeidet.”*

Til lesere av rapporten

Etisk handel Norge er et flerpartsinitiativ som gjør det mulig å møte komplekse og utfordrende problemstillinger virksomheter ikke kan takle alene. Den nye Åpenhetsloven setter krav til virksomheters aktsomhetsvurderinger, og de blir styrket gjennom gjensidig dialog med interessenter. Her spiller våre medlemsorganisasjoner en viktig rolle, både som part i Etiskhandel Norges flerpartssamarbeid og som part i aktsomhetsvurderingsarbeidet. Våre medlemsorganisasjoner bidrar med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i Etisk handel Norge er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakers rettigheter, og i Etisk handel Norge kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange Etisk handel Norge-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i Etisk handel Norge. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Guro Almås, koordinator Norsk dalit-solidaritetsnettverk**

I 2021 har presset mot sivilsamfunn og menneskerettighetsforkjempere fortsatt i India, og den strenge lovgivningen omkring utenlandsk støtte til NGOer har gjort at mange organisasjoner må stenge dørene. Dalit-organisasjoner rammes hardt av den autoritære utviklingen i India, samtidig som daliter, som befinner seg nederst på samfunnsstigen, er ekstra hardt rammet av manglende helsetjenester, stengte skoler og arbeidsplasser, og økt fattigdom som har fulgt av pandemien.

Samtidig som sivilsamfunnet er sterkt presset, finner også sosiale bevegelser nye måter å fremme sitt budskap på. De siste årene har dalitaktivister i økende grad tatt i bruk sosiale medier for å fremme sitt budskap og bygge internasjonale allianser. Dette gir håp!

På grunn av den utbredelsen kastediskriminering har, er det svært vanskelig å drive noen slags virksomhet i land i Sør-Asia uten å direkte eller indirekte utnytte dalitenes stilling og dermed bli en del av problemet med kastediskriminering. Norske bedrifter som driver virksomhet i, eller handler med, India eller andre land i regionen, er derfor avhengig av gode strategier for å adressere kastediskriminering eksplisitt i sin virksomhet, og for å inkludere daliter i beslutninger. Det norske dalitsolidaritetsnettverk er med i Etisk handel Norge fordi vi ønsker å bidra til å dele vår kunnskap om temaet med Etisk handels medlemmer, og bidra til god refleksjon, strategi og praksis blant bedrifter og organisasjoner som har virksomhet i de berørte landene, samt å styrke vår egen kompetanse på etisk handel.

Den norske Åpenhetsloven, som ble vedtatt i 2021 og trer i kraft i 2022, gir oss et nytt verktøy i kampen mot utnyttelse av daliter i globale leverandørkjeder. Vi i DSN Norge er svært glade for det gode samarbeidet vi har hatt med Etisk handel Norge de siste årene, og ser frem til å videreutvikle dette samarbeidet i året og årene som kommer.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Norsk dalitsolidaritetsnettverk / DSN Norge

Type organisasjon:

Nettverk av elleve norske non-profit-organisasjoner som er engasjert mot kastediskriminering

Beskrivelse av organisasjonen:

Driver opplysningsarbeid og påvirkningsarbeid mot myndigheter, næringsliv og media

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

0

Omsetning (NOK):

0

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

India, Nepal, Sri Lanka, Bangladesh og Pakistan

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Guro Almås

Tittel: Seniorrådgiver internasjonale spørsmål, Kirkerådet, Den norske kirke

Epost: ga225@kirken.no

Telefon: 93225332

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2014

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Guro Almås. Alle medlemsorganisasjoner har representanter i nettverket.

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

DSN-Norge følger IDSNs strategi: <https://idsn.org/portfolio-items/idsn-strategy-2019-2023>.

Annet

Medlemskapet i, og samarbeid med, Etisk handel er tema på nettverksmøter.

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i Etisk handel Norge:

Aktiviteten i DSN Norge har vært relativt lav også i 2021, men arbeidet med Etisk handel og temaet næringsliv og menneskerettigheter har vært prioritert. Medlemmene i nettverket er godt kjent med medlemskapet i Etisk handel og arbeidet på feltet.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Organisasjonene i DSN Norge tok gjennom året ved ulike anledninger opp med utviklingsministeren og UD behovet for å adressere kastediskriminering i arbeidet mot moderne slaveri og i arbeidet med næringsliv og menneskerettigheter. Vi reiste blant annet behovet for å sikre at både Åpenhetsloven og norsk næringslivssamarbeid med kasteberørte land ikke blir kasteblind.	DSN Norge har ambisjon om å bruke Åpenhetsloven som et verktøy for å utfordre myndigheter og næringsliv til å bekjempe kastediskriminering i leverandørkjeder. Åpenhetsloven nevner dessverre ikke kastediskriminering eksplisitt, men det presiseres i Stortingsproposisjon 150 L (2020-2021) at loven gjelder virksomheters påvirkning på minoriteter, som også inkluderer daliter (FNs spesialrapportør for minoriteter viet i 2016 for eksempel sin årlige rapport til temaet kastediskriminering).
31. juli arrangerte DSN Norge og Mellomkirkelig råd seminaret "Kan rettferdighet kjøpes?" under Olavsfest i Trondheim. Heidi Furustøl fra EHN innledet sammen med Meena Varma fra IDSN og Lin Olderøien fra NTNU, mens Guro Almås (MKR/DSN Norge) ledet samtalen. Seminaret fokuserte på arbeidet for å bedre beskyttelsen av menneskerettigheter i leverandørkjedene med fokus på dalit-befolkningen, som både er nederst i leverandørkjedene og samtidig er utsatt for diskriminering og grov utnyttelse pga sin status som daliter. Tema var blant annet hvorvidt Åpenhetsloven vil bedre daliters situasjon.	I 2022 vil DSN Norge arrangere flere seminarer med ulike tema, og næringsliv og menneskerettigheter vil være et naturlig tema.
3. november hadde DSN-Norge et møte med den nye statssekretæren for utviklingssaker, Bjørg Sandkjær, sammen med Meena Varma fra IDSN. Representanter for UD's Seksjon for menneskerettigheter, demokrati og likestilling deltok også, samt spesialrepresentant for India Baard Hjelde og Ann Ollestad som er tidligere India-Ambassadør og nå jobber med næringslivssamarbeid i UD. Næringsliv og menneskerettigheter ble et hovedtema på møtet, og det ble uttrykt sterk interesse for videre dialog om dette fra UD's side. ETIs Base Code Guidance Caste in Global Supply Chains ble overlevert statssekretæren og øvrige representanter for UD.	Dialogen med politisk ledelse og UD blir fulgt opp i 2022, med næringsliv og menneskerettigheter som et prioritert tema.

Aktiviteter:	Status/framdrift

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:
Dialog med UD om norsk utenriks- og utviklingspolitikk, inkludert om kaste i globale leverandørkjeder
Seminarer i samarbeid med Asianettverket ved Universitetet i Oslo
Kapasitetsbygging om kastediskriminering i DSN Norges medlemsorganisasjoner, inkludert kaste i leverandørkjeder
Samarbeid med Etisk handel om kapasitetsbygging og dialog om kastediskriminering for Etisk handels medlemmer med virksomhet i kasteberørte land

“Ansvarlige selskaper må adressere kastediskriminering eksplisitt i sin policy og i avtaler med leverandører”

-Caste in the Global Supply Chain,
ETI UK/DSN UK 2019

Photo: Flickr, ILO Better Work Programme

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Photo: Shutterstock

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
De fleste av DSN Norges medlemsorganisasjoner er bistands- og menneskerettighetsorganisasjoner som arbeider med arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og/eller antikorrupsjon som viktige prioriteringer i sitt arbeid. DSN Norge jobber for at daliter inkluderes i dette arbeidet.		☒ Tvangsarbeid ☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Barnearbeid ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Regulære ansettelser ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø ☒ Korrupsjon

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse

Tiltak	Beskrivelse
Seminaret "Kan rettferdighet kjøpes?" under Olavsfest i Trondheim	

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Nei

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettadresse til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

DSN-Norge har ingen egen økonomi eller handel.

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

Kontakt:

Norsk dalitsolidaritetsnettverk / DSN Norge

Guro Almås

ga225@kirken.no

93225332